

TORONTÁL

Ara 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Beckserek, Obiliteva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ara 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	

Az SHS. állam és a görög-országi események.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 8.

A politikai körök nagy érdeklődéssel tekintenek a görögországi események fejleményei elé.

A legújabb jelentések szerint Pangalos tábornok, a köztársasági-érzelmű katonatisztek vezére hosszabb beszélgetést folytatott Baludzity athéni SHS követével. A közöttük lefolyt informatív jellegű tárgyalást egyik köztársasági-párt-hoz közelálló görög lap is közölte, azonban teljesen téves megvilágításban. Emiatt a beogradi állami sajtóiroda kommunikét adott ki, a melyben ismerteti Baludzity kijelentéseit. A közlemény egyúttal kifejti, hogy az SHS mértékadó körök nem tartják alkalmasnak az időt a görög alkotmány módosítására, már tudnillik oly mértékben, ahogy azt tervbe vették.

A klerikálisok kitartanak Radics mellett.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 8.

Korosec tegnap a klerikális-párt kongresszusának befejező ülésén nagyszabású beszédet mondott a politikai helyzetről. Beszédének főmotívuma az volt, hogy a párt továbbra is ragaszkodik az autonómiához és a jövőben is szoros barátságot tart fenn a horvát parasztpárttal, melynek hűségű fegyvertársa kíván lenni.

Zagrebben a beszédet nagy megelégedéssel fogadták.

A németországi zavargások.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Berlin, nov. 8.

Landauból jelentik: Több száz szeparatista, akik ma reggel vonaton idegenből jöttek, a birodalmi bank, a városháza és a kerületi hatósági hivatal előtt őrsemeket állított fel. A városháza előtt jelentéktelen vereség támadt.

Neustadtban ma reggel a vasúti állomás előtt fegyveres szeparatisták gyűltek össze. A lakosság egyértelműleg ellenük fordult.

Neustadt és Landau egész rendőrsége francia parancsnokság alá került.

Berg-Babernban tegnap a szeparatisták megszállták a kerületi hatósági hivatalt.

Mitrovity Dobra temetése.

Katonai pompával temették el Beograd volt polgármesterét.

Beograd, nov. 8.

Mitrovity Dobra, Beograd volt polgármestere és országgyűlési képviselő — mint megirtuk — egy svájci sanatóriumban, ahová gyógyulást ment keresni, meghalt. Hamvait hazahozták Beogradba, ahol ma délelőtt temették el nagy katonai pompával.

A gyászmenet a Kralja Milana és a Knez Mihajlova-utcán át haladt a székesegyházig. A gyászkoesi mögött a kormány tagjai mentek, majd az országgyűlési képviselők következtek, élükön a király képviselőjével, Damjanity ezredessel, ezután magasrangú katonatisztek és tisztviselők jöttek, végül pedig nagy tömegben a közönség. A székesegyháznál leemelték a gyászkoszort a koporsót és bevitték a halottat a templomba, ahol Mihajlo raskai püspök tíz pap segédlete mellett gyászistentiszteletet celeb-

rált. Requiem után Mihajlo püspök szívhez szóló beszédben méltatta az elhunyt érdemeit és hangoztatta, hogy munkásságára éppen a mai sulyos időkben volna leginkább szüksége az országnak. A kormány nevében Miletity agrárreform-miniszter beszélt.

A gyászmenet ezután folytatta útját a temető felé. A Kralja Petra-utcában, a polgármesteri hivatal előtt Bobty Milos, jelenlegi alpolgármester bucsuztatta Mitrovityot. A Knez Milos-szobornál a radikális ifjúság nevében Jovanovity Mihajlo, a radikális-párti egyetemi hallgatók megbzásából pedig Zotovity Miroszláv mondott utolsó istenhozzádot. A Terazzián Kara Jovanovity Pavle képviselőtestületi tag bucsuztatta el a halottat.

Mitrovity Dobrát, a Beograd városa által adományozott sírboltban helyezték örök nyugalomra.

Ulain letartóztatása.

Budapest, nov. 8.

Ulain Ferenc országgyűlési képviselőt tudvalevőleg a Wien felé menő vonaton a rendőrség feltartóztatta és Budapestre vitte a rendőrségre. Ulain ellen az a gyanu, hogy Bajorországba akart utazni, ahol meg nem engedett politikai összeköttetést keresett. Ez ügyből kifolyólag letartóztatták még a Budapestben megjelenő „Amerika” c. lap szerkesztőjét, Bubola építész és dr. Szemerét, a „Cél” című lap volt szerkesztőjét. Az utóbbinál házkutatást is tartottak. Illetékes helyen ez ügyről minden bővebb felvilágosítást megtagadtak.

Budapest, nov. 8.

Ulain Ferenc München felé utaztában szerződést vitt magával, amikor letartóztatták. Felhasználva a bajor horogkeresztesek által előidézendő külpolitikai zavarokat, a horogkeresztesek fegyveres támogatásával akarta megszerezni Magyarországon a kormányzati hatalmat. A közös cél elérésére terveket dolgoztak ki, hogy miként lehetne a horogkeresztes mozgalmat Magyarországra átvinni. Ezen elaborátumot megtalálták Ulainnál az írásbeli szerződéssel együtt. A szerződést magyar részről egyedül Ulain írta alá, aki Münchenben ennek ellenében át akarta venni a horogkeresztesek ellenszerződését. Tervük szerint a horogkeresztesek Berlinbe vonulnak és erős csapatokat küldenek Budapestre is. Ulain márciusban tárgyalt először Hitlerrel és

Ludendorffal és azóta állandó összeköttetésben állottak egymással. Szemere Miklósnak, az ismert sportférfinak unokaöccse fegyvereket gyűjtött, Szemere Miklós pedig társasága tagjaiból, főleg fiatalemberekből akarta megszervezni a gárdát, amely az idezőnlő bajor horogkeresztesekkel együtt fegyveres puccs formájában juttatva volna diadalra Ulain politikai programját. Eddig száz gyanus bajor fiatalembert nyomozott ki a rendőrség, akik ellen megindult a kitoloncolási eljárás. A wieni rendőrség tudott a puccskísérletekről, de Auszriában senkinek sincs benne része és az osztrák és bajor horogkeresztesek között semmiféle kapcsolat nem állott fenn.

Az utóbbi napokban olasz fascisták is tömegesen érkeztek Budapestre, főként fiatalemberek.

A horogkeresztesek azzal az ürüggyel jöttek a magyar fővárosba, hogy munkát keresnek, mert otthon éheznek. Legtöbbje sörfőző munkásnak mondotta magát.

A budapesti német követség nyilatkozatot tett közzé, amely szerint egyetlen munkát kereső német sem jelentette be érkezését a követségen.

A rendőrség azt gyanítja, hogy más vidéki városba, főként Kecskemétre is utaztak horogkeresztesek. A nyomozás ez irányban is megindult. A rendőrség a puccsisták közül eddig hetet vett őrizetbe. Ma estére várják ez ügyben a rendőrség hivatalos jelentését

Összeállították a szkupstina delegációját.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, nov. 8.

A házelnök végérvényesen összeállította azon képviselők listáját, akik Varsóba utaznak és az SHS államot fogják képviselni a lengyel nemzetgyűlés megnyitó ülésén. A képviselők Bakity Ljubának, a szkupstina alelnökének vezetése alatt, szombat reggel indulnak el Beogradból. A vajdasági képviselők közül Mihajlovity Szvetisláv (rad.), Krafft István dr. (német) és Vuity Dimitrie (földm.) vesznek részt a delegációban.

Németország romlása.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

London, nov. 8.

Az angol lapok sajnálkozásuknak adnak kifejezést, hogy épp akkor merülnek fel nehézségek a szövetségesek közti közeledés helyreállításában, amikor az Egyesült-Államok megbecsülhetetlen támogatásukat jelentették be. Londonban azt tartják, hogy egyik szövetséges sem jogosult arra, hogy a jóvátételi bizottság által elrendelt vizsgálatot korlátozza, mert a versaillesi szerződés megállapítja, hogy e bizottságnak nemesak joga, de kötelessége is Németország segítőforrásait időnként megvizsgálni. Németország fizetőképessége megvizsgálásának Poincaré által javasolt korlátozása annyira csökkentené a vizsgálat célszerűségét, hogy ez esetben annak megtartása is felesleges lenne.

A washingtoni „Times” írja: Coolidge és tanácsadói egyetértének abban, hogy Amerikának kötelessége Németországon segíteni és az országot megmenteni a tél szenvedéseitől és az éhhaláltól.

A varsói sztrájk.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Varsó, nov. 8.

A varsói általános sztrájk során a szociálista-párt irodája ellen a bombamerényletet követték el. A bomba az üléstermet és a lépcsőházat tönkretette. A város utcáin valóságos tüzérsergi harcok folynak.

A magyar kölesön.

A „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, nov. 8.

A népszövetségi delegátusok ma Lukács László, Popovics Sándor, Teleszky János és Schober Gyula véleményét hallgatták meg a Magyarországnak nyújtandó kölesön ügyében.

Nem szűnik meg a becskerei Unio.

Ahitek a helybéli kirendeltség likvidálásáról.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 9.

A subotici „Hirlap” legújabbjában számában „A vajdasági gabonakereskedelem válsága” címen cikket közölt, amelyben többek között a következőket írja: Az utóbbi időben ellenőrizhetetlen hírek terjedtek el Suboticán arról, hogy az osijek-i Unio-malom és kereskedelmi r.-t. subotici és veliki becskerei kirendeltségeit megszüntetik. Ugyanigy az a hír is elterjedt, hogy a zagrebi „Eskontna Banka” megszünteti az érdekkörébe tartozó „Trgo Promet” gabonakereskedelmi vállalatot.

A „Hirlap” cikkével kapcsolatban érdeklődtünk a becskerei Unio kereskedelmi r.-t. igazgatóságánál a hír valódsága iránt, ahonnan érdeklődésünkre azt az információt kaptuk, hogy a becskerei kirendeltség megszüntetéséről szó sincsen. Az Unio kereskedelmi r.-t. osijek-i cég csupán a subotici fiókját szünteti meg, melynek ügykörét a vállalat becskerei kirendeltsége veszi át.

Bár a hírt eleve fenntartással fogadtuk és az első pillanattól kezdve kételkedtünk valódságában, mégis illetékes helyről kértünk nyilatkozatot, mely a közleményt érélyesen megalafolta.

Kereskedelmi gyűlések

Új módszer a fizetéseknel

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 9.

Vasárnap két fontos kereskedelmi értekezlet lesz Beeskereken. Dél előtt a helybéli kamara, délután pedig a gyáriparosok szövetségének igazgatósága tart ülést.

A bánági kereskedelmi és iparkamara igazgatósága vasárnap déléltől fél tíz órakor ül össze a kamara hivatalos helyiségében, hogy a nap-rendre került fontos ügyekben határozzon. Több kisebb jelentőségű kérdésen kívül két fontosabb tárgyban is határoz. Az egyik a kamarai tisztviselők ruhasegély kérvénye, a másik pedig az elnökség jelentése a kamarának a legutóbbi igazgatósági ülés óta kifejtett működéséről.

Délután három órakor a bánági gyáriparosok szövetségének igazgatósága tart ülést a Lloyd termében. A tárgysorozaton érdekes pontok szerepelnek. Többek között ezen az ülésen állapítják meg a folyó évi költségvetést. Referálnak a gyáriparosoknak adandó hitel ügyében. Végül letárgyalják Georgievity és Singer dr. gyárosok javaslatát, akik a kereskedelmi fizetéseknel új sistema bevezetését ajánlják.

Megáll a német bankóprás.

Berlin, nov. 8.

A német bankóprás november 15-én megáll, amikor is forgalomba kerül az új járadékmárka. Az értéktelenné vált papírpénz becsérlésére szolgáló új értékálló pénznem fedezetül a birodalmi kormány háromszáz millió aranyárka kölcsönt boesájt ki.

Garami és társai ügyben pertörlesztést rendeltek el.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, nov. 8.

A „Magyarország” írja: Garami, Hock, Károlyi, Lovászy és más emigráns vezérek ellen a külföldön megjelent cikkeikért tudvalevőleg vádiratot adott be az ügyészség és

ügyükben a törvényszék a tárgyalási határnapokat is kitűzte. A lap most illetékes helyen arról értesül, hogy a tárgyalási határnapokat törölték.

Harmincnegyzet százalék t. b. c.

Száztizenkét tuberkotikus egy becskerei iskolában.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 9.

A becskerei tuberkotikus dispensair már közel két év óta folytatja áldásos működését a rendőrségi épület földszintjén. Hetente többször teljesen díjtalanul áll a szegény lakosság rendelkezésére s igazán nemes missziót végez, amikor a sokszáz betegnek ingyenes orvosi kezelést, jótanácsot, utmutatást ad. A tuberkotikus betegségek szokatlanul szedik áldozataikat az élők sorából, munkabóro embereket és ártatlan gyermekeket visznek korán a sírba. A nyugati államokban, ahonnan pontos s ennél fogva megbízható adatok állanak rendelkezésre, a statisztikák iszonyú számsorokban ismertetik a t. b. c. irtóatos uralmát. A százalékarányban szerkesztett kimutatások szerint az összlakosság egyik igen jelentékeny része, sok helyütt negyvenötven százalék is, valamilyen tuberkotikus betegségben szenved, vagy legalább is hajlamos a kórra. Különösen áll ez a megállapítás a németországi gyermekekre, akiknek ötven-nyolcvan százaléka t. b. c.-és.

A helybéli tuberkotikus dispensair már hetek óta bőroftásokat végez a becskerei iskolákban, a tuberkotikusok felismerése és gyors

gyógykezelése végett. Ezideig mintegy kétezer gyermekem végeztek oltásokat, akiknek harmincnegyzet százalékát részint tuberkotikusnak, részint pedig a tuberkotizisra nagy fokban hajlamosoknak találták.

A részletes statisztikai adatokból kiragadjuk azt a részt, amely a Pasityeva (Tomasovác) utcában lévő elemi iskolában tapasztalt helyzetről számol be. A számszerinti kimutatás szerint az iskolában háromszáz gyermeket oltottak be, közülük száztizenkétet reagáltak pozitívan. A száztizenkét gyermek közül harmincnél tudó tbc-ét, tizennegynél mérigy tbc-ét és egy-nél esont tbc-ét állapítottak meg. A harminc tudó tbc-és szorgosabb megvizsgálásánál azt tapasztalták, hogy egy gyermeknél nagyfokú, nyolcnál közepfokú, huszonegynél pedig kisfokú folyamat konstataható. Hatvanhét tanítónál a pozitív reakción kívül egyéb tünet nem volt észlelhető. Ezek az ugynevezett praee tbc-ések, vagyis akik a tbc előtti stádiumban vannak.

Még e nagy százalékot felelítő statisztikát is összehasonlítva más városok kimutatásával, megállapíthatjuk, hogy a becskerei arányszám kedvezőnek mondható.

SPORT

Beograd válogatott—Beeskerek válogatott 5:0 (2:0). Ezeröttszáz néző: Biró Gorany (Zagreb). A mérkőzés megkezdése előtt Aleksity Bogoljub polgármester a hatóság nevében üdvözölte a vendégeket, majd egy csokrot nyújtott át a válogatott csapatnak. A csapatok a következőképp álltak föl: Beograd: Adasevity (Vardar) — Kumanudi (Jadran), J. Jovanovity (Soko) — Petrovity (Vardar), Petrovity (Jugoslavija), Milkovity (Soko) — Jovanovity (Jugoslavija), Pekezoity (Soko), S'mity (Srbija), Djokity (Jadran), Naeserity (Jugoslavija). — Beeskerek: Zseberan (Obilic) — Kohn (Kadima), Predrag (Borac) — Tóth (Kadima), Darity (Obilic), B'bak (Slavija) — Barthou (Slavija), Podgradski (Obilic), Kovalszki (Kadima), Markov (Schwäbische), Loci (Slavija). — Beograd kezd s fölánybe is kerül. Több veszélyes lövést küldenek Beeskerek kapujára, de Zseberan minden ment. A 35 percben Beeskerek ellen megítelt 11-est Petrovics védhetetlenül belövi. A 40. percben Djokics kiszökik és szép goalt lö. A második féldőben Beo-

grad széllal játszik s különösen a esatársora igen szép játékot produkál. A 8-ik percben Simity élesen lö, Zseberán a labdát kiejti s a résen álló Pekezoity azt a hálóba továbbítja. Ezután Beeskerek is támad, de eredményt nem képes elérni. A 28-ik percben Djokity egy újabb goalt lö. Kezdes után a center Jovanovityt szökteti, kinek a lövése véthetetlen. Beograd csapata igen szépen játszott. Egyénileg Djokity balösszekötő és Kumanudi hátvéd tüntek ki. A halvesor egységes és igen szépen támogatja a esatársort. A becskerei csapat válogatása nem mondható szerencsésnek. A esatársor és a halvesor baloldala igen gyenge. A védelem játéka tetszett leginkább, Kohn sok kritikus helyzetet mentett. Mindent összefoglalva, Beograd 5 goalarányu győzelmel teljesen megérdemelt volt. Gorany biró precizen vezette a mérkőzést.

Harminc új gyógyszerár Szerbiában. Beogradból jelenti tudósítónk: Az egészségügyi minisztérium pályázatot hirdetett harminc gyógyszerárta Szerbia régi területén. A gyógyszerárak közül tíz olyan helységben létesítendő, ahol azelőtt is már volt gyógyszerár.

HIREK

A királyi pár meglátogatja Millerandot. Beogradból jelenti tudósítónk: A királyi pár a jövő tavasszal meglátogatja Párisban Millerand francia köztársasági elnököt.

Kinevezés. Dr. Nedelykovics Boskót az igazságügyminiszter a kikindai ügyészséghez ügyésszé nevezte ki.

Elhalasztották a német-párt kerületi konferenciáját. Megírta a „Torontál”, hogy a német-párt bánági szervezetei november 11-én, vasárnap déléltől Beeskereken konferenciát tartanak, amelyen több német-párti parlamenti képviselő is részt vesz. Az értekezletet, melynek programjára több fontos ügyet tűztek ki — értesülésünk szerint — egy héttel elhalasztották. A gyűlést tehát nem 11-én, hanem 18-án déléltől 9 órakor tartják meg. Ugyancsak 18-ikára halasztották a lazarevo-i népgyűlést is, amelyre a becskerei konferencia összes résztvevői elutaznak.

Mitrov-nap. A görög keleti szerb lakosság tegnap ünnepelte Mitrov napját, mely egyuttal számos előkelő szerb családnak házipatrónusa. Mindkét becskerei görög templomban tegnap déléltől ünnepi istentiszteletet tartottak. A közhivatalokban a délután folyamán szünetelt a munka.

A gyilkos diák bünpöre. Zagreből jelenti: Néhány hónappal ezelőtt Zagreb határában meggyilkolva találtak két munkást. A rendőrség megállapította, hogy a gyilkosokat egy Paskevity nevű előkelő zagrebi családból származó diákfiú követte el. A fiatal gyilkost letartóztatták s azóta a zagrebi ügyészség fogházában várja a bíróság döntését. A zagrebi törvényszék november 26-ikára tűzte ki az érdekes bünpörben a büntető föltárgyalást.

A becskerei vásár. Az ez évi utolsó becskerei vásárt ma, pénteken, holnap szombaton és holnapután vasárnap tartják meg. Az első napon szarvasmarha-, juh- és sertés-, a másodikon ló-, mind a három napon pedig kirakóvásár lesz. Az idei ötödik országos vásár közepesnek mutatkozik.

Javitják a kikindai járdákat. Velika Kikindán tíz év előtt aszfaltolták az utcákat s azóta a legesélyesebb javításokat sem eszközölték. A szükséges munkálatok elhanyagolása folytán a járda mindinkább rosszabbodott, úgy hogy legutóbb már kénytelenek voltak a javításokat elrendelni. Az aszfaltjárda javítására százötvenezer dinárt fordítanak.

Leleplezett pénzhamisító banda. Beogradból jelenti tudósítónk: Triestben egy nagyobb pénzhamisító szervezetet lepleztek le, amely tíz és száz dináros bankjegyeket gyártott.

Színház Kikindán. A Novsadi szerb nemzeti színház plakátjai tegnap jelentek meg Kikindán, amelyek egy hónapos szini szezonra és gyűjt a bérloket. A színház iránt nagy az érdeklődés. Az árak a mai viszonyok mellett nem nagyok. — Elsőrendű bérlet tizenkét előadásra 270 dinár.

Nikkelezni, galvanizálni Krauszál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Megnehezítik a gyáralapítást
 című cikkünkkel kapcsolatban vet-
 tük a következő levelet: Megnehezi-
 tik a gyáralapítást című közlemé-
 nyük egy kitévelt tartalmaz, mely
 amugy is zavaros fogalmaink közé
 újabb zavarokat hozhat. A cikk
 egyik sorából úgy tetszik, mintha
 az Inspekcióját Rada és az iparfel-
 ügyelőség két különböző intézmény
 volna, pedig nem az. Az Inspekcióját
 Rada ugyanaz, ami azelőtt az ipar-
 felügyelőség volt. Iparfelügyelőség
 a régi értelemben nem létezik, a
 minthogy az iparfelügyelőről szóló
 törvény is, az Inspekcióját Radáról
 szóló törvény életbeléptetésével
 megszünt.

Izr. istentisztelet. A péntek esti
 izr. istentisztelet további intézkedé-
 síg d. u. fél 5 órakor kezdődik.

**A becskerek baranyai menekül-
 tek** jelennek meg hétfőn, 12-én
 este 8 órakor a Fehér Galamb ven-
 deglőben.

Adomány. Urhölgyek Mária Kon-
 gregációja Tolveth Oszkárné halála
 alkalmából koszorúmegváltás c-
 mén 200 dinárt adományozott la-
 punk utján a róm. kath. árvaház
 részére.

Dr. Kleits János. Tolveth Osz-
 kárné elhunytá alkalmából 50 di-
 nárt adományozott a helybeli róm.
 kath. árvaháznak.

Koszorúmegváltás. Özv. Lallier
 Jánosné Rónai Jenőné temes-
 vári lakosné halála alkalmából
 koszorúmegváltásként 50 dinárt
 adományozott a róm. kath. árvaház-
 nak.

Országos vásárok. Időjosen novem-
 ber 9-én, Karlsdorfon, Perlezen,
 Plandzsán 10. és 11-én, Debeljacsán
 16. 17. és 18-án, Temerinben 18-án,
 Bavanistén 20. és 21-én országos
 vásárt tartanak.

**Atutalások, hitellevelek és csek-
 kek az összes bel- és külföldi pia-
 cokra, valamint valutabiztosítások**
 árukievitelre kaphatók — a beogradi
 pénzügyminisztérium felhatalma-
 zása alapján — a Szerb Szövetkezeti
 Bank R.-T. fiókjánál (Srpska Za-
 družna Banka D. D.), Veliki Beeske-
 rek. — Telefon 43 és 47.

Olesó klasszikus zeneművek. Az
 Orient hírlap- és zeneműterjesztő
 vállalatnak sikerült beszerezni a vi-
 lág legnagyobb zeneszerzőinek mű-
 vieiből egy kollekcziót, amelyet pá-
 ratlan olesó áron nyújt a zene ked-
 velőinek. Így bő választékban kap-
 hatók: Mozart, Liszt, Chopin, Men-
 delsohn, Schubert, Schumann,
 Tschaiikovszky, Beethoven, Rubin-
 stein, Delibes, Bach, Offenbach
 Smith, Weber, Badarzewsky, Yra-
 dier, Ivanovicsi, Vajna, Jauner,
 Oesten, Rachmaninoff, Richards,
 Adams, Jauner és Gordinski leg-
 szebb művei, amelyek igazi műtélve-
 zetet nyújtanak minden zenekedve-
 lőnek. És ehhez a sok szép melódiá-
 hoz rendkívül olesón juthat a kö-
 zönség, mert minden zenemű dara-
 bonként csak 12 dinárba kerül. A
 zeneművek megtekinthetők és kap-
 hatók az Orient főntetűi üzletében.

Atutalásokat és csekkkifizéseket
 — a fennálló miniszteri rendeletek
 értelmében — Wien, Prága, Buda-
 pest, Berlin Temesvár valamint a
 többi összes külföldi piacokra, to-
 vábbá exportőrök részére valuta-
 biztosításokat legjutányosabban esz-
 közöl a Nagybecskerek Takaré-
 pénztár, Veliki Beeskerek, Korona-
 szálló épület. Telefon: Pénztár 18
 Vezérigazgató 52

Dráma — pletyka miatt.

**Agyonlőtte a testvérhugát. — Két asszonyt megsebesített. —
 Boncolás a becskerek temetőben. —
 — A „Torontál” tudósítójától. —**

Becskek, nov. 9.

Megrendítő gyilkosság történt
 szerdán a szomszédos Perlez köz-
 ségben. Az egyik jómódu gazdál-
 kodó feleségét tulajdon bátyja meg-
 támadta és agyonlőtte. A borzalmas
 tettet az eltévelyedett fivér állító-
 lag bosszúból követte el, mert test-
 vérhuga kellemetlen pletykát ter-
 jesztett róla. A gyilkosság előzmé-
 nyeiről munkatársunk a következő
 részleteket tudta meg:

A napokban az egyik perlezi föld-
 mivesasszonynak törvénytelen gyer-
 meke született. A szerelemmagzat-
 ról különféle mende-mondák terjed-
 tek el s apaként több férfit is hozott
 kombinációba a falusi pletyka. Az
 egyik ilyen vád arról szólt, hogy
 a gyermek Nanyty Zsiva földmi-
 vesé. A pletyka legújabb állítása
 Nanyty hugának, Heindl Évának is
 a fülebe jutott, aki ematt szemre-
 hányásokkal illette bátyját. Hogy
 mi történt a két testvér között, az
 egyelőre még bizonytalan, a per-
 patvar lefolyásáról is hiányoznak
 még a részletek, mindössze annyit
 tény, hogy a szemrehányások han-
 gos botrányba fulladtak. A veszeke-
 des hévében Nanyty hirtelen revol-
 vert rántott elő s azt közvetlen kö-
 zéről az asszonyra sütötte. A golyó
 talált. A következő pillanatban
 Heindlné megingott, térde megcsuk-
 lott és vértől elborultan végigterült
 a földön.

A lármára előfutott két szomszéd-
 asszony, akik Nanytyról állítólag

szintén pletykát terjesztettek volna,
 legalább is a megsértődött legény-
 nek ez volt a feltevése. A feldühöd-
 földmives haragját még fokozta a
 két asszony megjelenése, elvakult-
 ságában rájuk is revolvert fogott s
 az egyiket a karján megsebesítette.
 A másik asszony könnyebb ütések
 árán megszabadult a küzdelemből.

Az eszméletét veszített Heindl
 Istvánnét orvosi tanácsra beszálli-
 tották Beeskerekre, az itteni közkör-
 házba. Állapota oly súlyos volt,
 hogy életbenmaradásához nem fűz-
 tek reményt. A kezelőorvosok sejté-
 tése bevált, néhány órával később,
 hogy a kórházba hozták, meghalt.
 A két sebesültet, akik jelentéktelen
 sérüléseket szenvedtek, a helyszínen
 bekötötték és lakásukra kísérték.

A tragikus véget ért asszonyt
 szerdán délután temették. A család
 további intézkedésig, ideiglenesen a
 helybeli katolikus temetőben he-
 lyeztette nyugalomra. Tegnap dél-
 előtt a becskerek ügyészség elren-
 delte az elhunyt felboncolását. Dél-
 után két órakor Maximovity kir.
 ügyész, Pavlovity vizsgálóbíróval
 és a törvénytörvényszéki orvossal kiszállott
 a katolikus temetőbe, ahol felbon-
 tották a sirt és az orvos megejtette
 az áldozat boncolását. Megállapí-
 tást nyert, hogy egyetlen egy lövés
 érte az asszonyt, mely nemes belső
 szerveket sértett meg s feltétlenül
 halált idézett elő.

A perlezi csendőrség nagy appa-
 rátussal folytatja a nyomozást.

Közgazdaság

Meghiúsult a külföldi kölesön.
 Azok a tárgyalások, amelyek egy
 beruházási kölesön tárgyában a
 kormány képviselői és több svájce,
 angol és francia pénzesoport között
 folytak, meghiúsultak, miután a
 külföldi pénzesoportok különböző
 engedményt kértek, amelyeket a
 kormány nem engedélyezhetett.

Új dohánygyár Nisben. A kor-
 mány elhatározta, hogy Nisben új
 dohánygyárat épít és e célra ötven
 millió dinár kölesönt engedélyezett.
 A gyár építését tavasszal kezdik
 meg, még pedig a legmodernebb
 építési terv alapján.

Állami iparbank alapítása. A na-
 pokban fejezték be a kereskede-
 lemügyi minisztériumban az állami
 iparbank alapítására vonatkozó
 tárgyalásokat. Az értekezleten a ke-
 reskedelmi minisztérium, valamint
 az iparkamara képviselői vettek
 részt és ez alkalommal a résztvevők
 megállapították az alapszabályo-
 kat, melyek most a kereskedelem-
 ügyi miniszter elé kerülnek jóváha-
 gyás végett. A bank azt a célt tűzte
 maga elé, hogy az ipari tevékeny-
 séget hathatósan előmozdítsa, az
 ipar gazdasági és pénzügyi erejét
 emelje és az iparüzőknek lehető
 olesó hitelt nyújtson. A bank neve:
 Privilegizált állami iparbank. Rész-
 vényesek lehetnek: az állam, ipar-
 üzök, azok nejei és gyermekei, ipar-
 szövetkezetek és intézmények és
 részben az ipar barátai. Az állam a
 vállalatban 40 százalékkal részesed-
 dik, 51 százalékkal az iparüzők és
 ipari intézmények, míg a hátralék
 az ipar barátainak jut. A bank ügy-
 köre a következő: 1. Váltókra köl-
 esön nyújtása. 2. Kész árukra, egy-
 szintén munkálatok teljesítésére
 kölesön adása. 3. Közös bazárok lé-
 tetése belföldi iparüzők produktu-
 mai tekintetében, ugyszintén az
 iparüzők bel- és külföldi kiállításai-
 kon való részvételének támogatása.

TÖZSDE

November 8.

Zürich. (Zárlat) Berlin 0000250,
 Budapest 0030625, Newyork 564,
 Milano 249250, Prága 1645, Wen
 0007950, Szófia 51750, Beograd 645,
 Páris 2508, London 3220.

Budapest. (Zárlat) Bnkarest 100—
 113, Lei 101—114, Newyork, dollár
 19500—20600, Páris 1135—1201, Fran-
 cia frank 1150—1216, Wen, osztrák
 korona, 2755—2975. A többi változat-
 lan.

Halló! Halló!
 Kedves Komám! Megérkezett ma
a kudrcikrámpás
 amely kilenc és fél nyelven
 beszél. Ha meg akarod kóstolni,
 keresd fel
Kószó Pali bácsit a „Saraná”-ban
 Beogradska (Ecskai) utca 9. szám.

Az összerakható ember.

Rómából jelentik, hogy az ottani
 orvosegyesület most tartott nagy-
 gyűlésén Max Thorek tanár számolt
 be a fiatalító műtétek eredményeiről.
 Szerinte az orvosi tudomány csak
 korai megőregedési tüneteknél tud
 segíteni. — Ezzel szemben Thorek
 tanár a legnagyobb cinizmussal nyi-
 latkozott az egyes szervek átültetési
 lehetőségeiről és számos kísérletéről
 számolt be kutyákon és patkányokon
 végzett meglepő sikerű műtétekről.
 Az előadó tanár véleménye szerint
 az átültetési műtétek rendszeres
 továbbfejlesztése utján mihamar
 sikerülni fog embert „készíteni”
 különálló részekből, mint ahogy
 az automobilt összerakható darabok-
 ból illesztik össze.

Házasságtörés — reklámból.

**Egy merész propaganda-film. — Az
 archidiakonus különös rágalalmazási
 pöre.**

London, nov. 8.

A londoni polgári bíróság előtt a
 minap rendkívül érdekes rágalma-
 zási per folyt. John Wakeford ex-
 archidiakonus tett panaszt Henry
 Wright ellen, aki a linkoldi püspök
 jogtanácsosi irodájának vezetője.
 Wakeford azért indította meg a rá-
 galmazási pert Wright ellen, mivel
 ez utóbbi két évvel ezelőtt így nyi-
 latkozott róla: „Az archidiakonus
 bűnös életet folytat. Magam követ-
 tem nyomait, amikor olyan mulla-
 tóhelyekre ment, ahol könnyelmű
 nők gondoskodnak az urak szóra-
 koztatásáról.” Mr. Wright még to-
 vább ment és egy hölgy előtt azt
 mondotta, hogy „Wakeford főtisz-
 telendő ur nagyon derék fiú volna,
 főleg, ha megtartaná a hetedik pa-
 rancsolatot”.

A bíróság a tanúk egész sorát
 hallgatta ki a nagy nyilvánosság
 előtt a felette kényes perben. Ge-
 orge Neatby, a St. John-templom
 vikáriusa megerősítette Mr. Wright
 szavait, aki szószerint azt mon-
 dotta neki, hogy Wakefordot meg-
 figyelte, amikor éjjeli mulatóhe-
 lyekre járt. Margaret Tyler kisasz-
 szony, akire a vádlott hivatkozott,
 egy cikket tett szóvá, amely Wake-
 ford dolgairól szólt. A cikket el-
 küldötte a tanu Wakeford felesé-
 gének, aki valószínűleg nem na-
 gyon épült férje kiszervezett ese-
 lekedetein.

Mr. Wakeford a bíróság kérdé-
 seire kijelenti, hogy az az őrzése,
 hogy Wright tönkre akarja tenni,
 mint az egyház emberét.

A bíró: Hat nappal ezelőtt, ami-
 kor a felsőbbíróság tárgyalta az ön
 esetét, eskü alatt tagadta ön a há-
 zasságtörést?

A panaszos: Igen. De úgy tudom,
 hogy a per tárgyalása során egyet-
 len egyszer sem tették föl nekem
 nyíltan azt a kérdést, elkövettem-e
 házasságtörést, vagy sem. Én nem
 kerülgettem ezt a kérdést, de nem
 adódott alkalom rá, hogy megfele-
 ljek. Pedig szerettem volna szembe-
 nézni vele.

A bíró: Nem járta ön be a vidé-
 ket moziival?

A panaszos: Igen. Néhány lon-
 doni mozielőadásán beszéltem is



A bíró: Résztvett azokban a film-felvételekben, amelyek azt örökítik meg, hogy ön ki- és bejárt a különféle hotelekbe?

A panaszos: Igen.

A bíró: Ez csak színészi munka volt?

A panaszos: Ugy van; én éppen úgy tettem, ahogy a király, vagy a canterburi érsek járt il, akik néhány héttel ezelőtt filmet tettek magukat.

A bíró: S mikor ezt tette, az volt a szándéka, hogy a házasságtörést elrettentő példaképp állítsa a közönség elé?

A panaszos: Igen, ha így méltóztatik felfogni. Különb, ha a felsőbbíróság a házasságtörésben mondott ki bűnösnek, akkor ki kellett volna ugranom a reverendából.

Az újabb kérdések során Mr. Wakeford megfelelt arra is, hogy miért vitte esetét a nyilvánosság elé. Kötelessége volt, ugymond, Istennel, egyházzal, családjával szemben, hogy tisztázza magát az aljas rágalmak alól.

Az esküdtszék verdiktje aligha elégitette ki a panaszos, mivel az esküdtek igazmondása annyit tartalmazott, hogy a pernek nem kellett volna egyáltalán tárgyalásra kerülnie.

Állatok, mint színészek.

Th. Zell német természet-író, aki különösen az állatok lelki világát tette kutatás tárgyává, erről két érdekes könyvet írt. Az egyiknek címe: „Az állatok kedélyvilága”. A másiké: „Állatok, mint színészek”. Ez utóbbiból való a kutyák ravaszkodásairól szóló alábbi fejezet:

Milne Edwards egy vérszomjas házi kutyának következő ravaszkodását említi: A kutya a nyakörvből kiszabadítván a fejét, a juhokat megfojtotta, véres torkát megmosta, azután megint átszorította a fejét az örvön és lefeküdt aludni.

Unruh a következőket beszéli el: Gyerekkorában volt egy Karo nevű agara, amely nagyon szeretet vadat hajszolni. Ettől büntetésekkel akarták elvenni a kedvét. Egyszer az iskolából kocsin hazafelé tartottam. A kocsis, mint rendesen, átengedte nekem a gyeplőt és az ostort. Amikor a kocsi kikanarodott a mezőkre, a majorságtól körülbelül egy kilométernyire, egyszerre csak meglátom Karót a repaföldön. Ő is házakészült már. El akartam vágni az útját. A lovak közé csaptam az ostorral. Karo azonban felismerte a kocsit és mint a nyíl, úgy száguldott a majorság felé. A lovak persze nem tudták vele felvenni a versenyt. Végül is azonban Karo alig pár lépésre volt előnyben, úgy hogy egészen jól hallhatta, hogy szidom. De már akkor be is fordult a kapun és eltűnt a szemem elől. Az istálló előtt leugrottam a kocsiról és egyenesen a kutya házikójához futottam. Karo erre mintha mély álomból éppen akkor ébredt volna fel, nyújtózkodva és ásítva bujt elő a házból. Ez a képmutatás oly hallatlanul komikus volt, hogy a kocsis elkezdett hangosan nevetni és én se tudtam a kutyára haragudni.

A kutyák ravaszkodása már az

ókorban is feltűnt. Plutarchos például a következőket írja: Saját szememmel láttam a következőket: Rómában volt egy ezermester, aki Marcellus színházában egy csodálatosan idomított kutyát mutatott be. Különböző ügyeskedések után a kutyának szinleg mérget kellett bevenni, attól bódulatba esni és azután meghalni. A kutya az állítólag mérgezett kenyeret megette, azután elkezdett remegni, dühöngeni, a fejét lehajtotta, mintha az nehézzé vált volna, végül lefeküdt és elnyult. Mintha meghalt volna. Hagyta magát cipelni és vonszolni,

anélkül, hogy megmozdult volna. Egy idő múlva azután elkezdett lassan megmozdulni, mintha mély álomból ébredt volna fel; fejét fel-emelte, körülnézett és végül farkát csóválva közeledett azokhoz, akik hívták. A nézők valamennyien meg voltak hatva, köztük az öreg Vespasian császár is.

Anderson egy kutyáról azt írja, hogy betegnek tetette magát egy sakál előtt. Ez azt hitte, hogy könnyű szerrel megszerzethető zsákmány hever előtte. Amikor azonban a kutya közelébe ért, ez hirtelen nekiugrott és átharapta a nyakát.

Vendéglő a „Nagy liter“-hez, Krunska u. 17.

Ma szombaton este a „Nagy liter“-hez címzett vendéglőben, Krunska utca 17. sz. a.

DISZNÓTOROS VACSORA.

Kitűnő Fehértemplomi zöldszilvanyi borok 7 1/2 dinár literenként
Szikla siller 10 „ „
Othello vörös bor 15 „ „
2065 Számos látogatást kérve, vagyok tisztelettel **Sebestyén Kálmán, vendéglős.**



BŐRFEDÉLLEMEZ. ERŐS! TARTÓS! VIHARTALLÓ!
Gyártja: Beogradi Asphalt és Kátrány Vegytermékek Gyár, Beograd. Sürgönyeim: Grozit Vuka Karadžića 6. Telefon: 27-20
Csak az a valódi Grozit bőrfedelemez, melynek tekeresei ezen címkével vannak ellátva! Utánzatot ne fogadjon el! — Gyártmányai: Asphalt és kátrányfedelemez, asphalt szigetelőlemez, kőszénkátrány, facement, karbolineum, kőszénkátrány-szurok, bitumen, asphalt mastix fedőlak stb. stb.

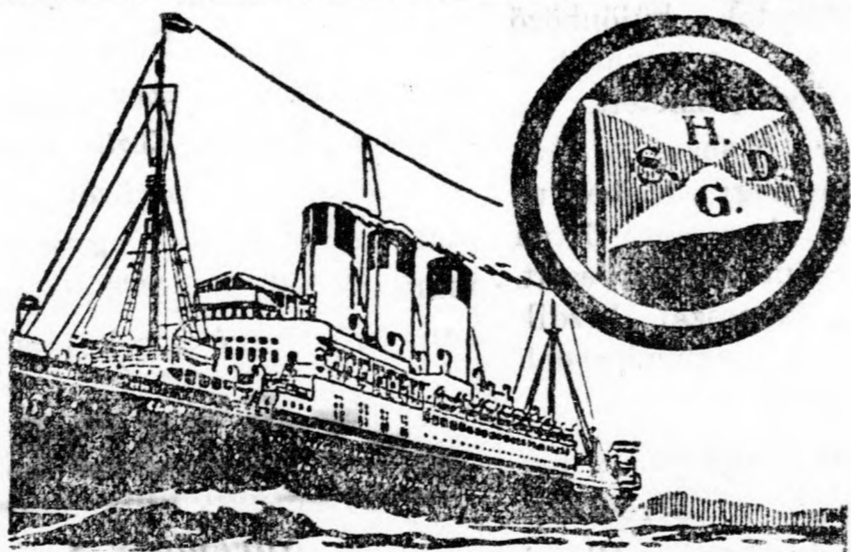
Ruhabevásárlók figyelmébe!

Nagy áruhalmozódás miatt mélyen leszállított árak mellett kiárusításra kerülnek:

Női- és leánykatélikabátok, plüs-, posztó-, velour- és szőrméből, eredeti bécsi modelldarabok, férfi- és gyermeköltönyök, télikabátok, rövid és városi bundák.

Mindennemű szőrmecikkek. 2050 Külön mértékosztály.
Angol és cseh szövetekkel dusan felszerelve.

FRANK LAJOS ruhaáruháza V. Becskerek.



Hamburg-Südamerikanische Dampfschiffarts-Gesellschaft

„CAP POLONIO“

a legnagyobb, leggyorsabb és legszebb hajó, kitűnő berendezéssel, I., II. és III. osztályu utasok részére.

INDUL HAMBURGBÓL NOVEMBER HÓ 15-IKÉN.

November 15-én „CAP POLONIO“,
17-én „ESPANA“

Argentina, Brazília és Uruguayba. 619

Bővebb felvilágosítással szolgál: **Jugoszláviai főügynökség Zagreb, Petrina 73.,**
és a Vajdaság **Veliki Becskerek, Kralj Aleksandrova ul. 27.**

Mérlegképes könyvelő

napi 1—2 órai 2074

könyvelést vállal.

Cím: Vojvode Putnika (Alkotmány) utca 12 szám

Tiszta tükröket

csak „ALBA“ tükörgyár Novi Sad, Kamenički u. 15. sz. a. készít.

Üvegesiszolás, messingmunka. régi tükrök javítása — 2024

Egy modern, teljesen új

SINGER VARRÓGÉP

jutányosáron, esetleg havi részletfizetésre is, eladó

Cím: **PETROVITY,**

2076 Gimnázium utca 3, I. em.

Prima minőségű 2046

burgonya

a legelőnyösebb napiáron kapható Krunska utca 3. szám alatt. Telefon 65.

Nagyobb mennyiségű, feltöltéshez alkalmas

föld

kapható. A föld az erre igényt tartó fél saját igái-val hordandó el.

2070 Cím a kiadóban.

Géphimzés tanítását

elvállalom. — Jelentkezni lehet

özv. Gussmann Adolfné, Zadrúzna Banka épület. 2058

Egy tanonc

fizetéssel felvétetik 2068

Molnár Lajos

röfös- és rövidáruüzletében Vel. Becskerek.

Teljesen jó állapotban levő (majdnem egészen új)

üzleti pult és állványok stb.

szabadkészből eladó.

Értekezni lehet a 2069

Debeljacsai községelöljáróságnál.

A Nagybecskereki tengerifeldolgozó és olajgyár rt.

azonnali belépésre megbízható, ügyes 2071

lóapolót keres.